

Gorontalo een post van f 1238 worden afgeschreven. Bij het besluit van 10 december 1764 is het bestuur een ernstig verwijt gemaakt over de extra slechte kwaliteit van het dit jaar gezonden goud. Bij gratie is het gebleven bij een vergoeding door wie het betreft. Mocht dit zich onverhoopt herhalen, dan zullen er ter afschrikking van fraude strafmaatregelen volgen. De bestelling van geld zal compleet worden uitgevoerd en van het overige zoveel mogelijk. [fol. 1524] De bestelde 116 pakken textiel zullen naar Ternate gezonden worden en ook nog 67 pakken die door de kantoren die textiel leveren, op de bestelling van het voorafgaande jaar, daarheen zijn gegaan. In 1762/63 bedroegen de totale uitgaven f 156.286, of f 6047 minder dan in 1761/62, en de inkomsten f 70.229, of f 1653 meer dan in 1761/62. Dit is dus in 1762/63 f 7700 beter dan in het voorafgaande jaar. Dit valt te prijzen, maar het is nog altijd f 11.786 boven het vastgestelde saldo. De verpachting bracht in 1763/64 rsd 3945,- op, wat rsd 280,- meer is dan in 1763. Dit is een goede zaak. Als het voor het bewaren van het kruit beslist nodig is, mag er een nieuw kruithuis opgetrokken worden. Er is weer 4200 lb bedorven kruit naar Batavia gezonden en in 1762/63 3500 lb. Het bederf wordt aan de lage zoldering van de kruitkelders toegeschreven. De predikanten is hun nalatigheid in het leren van Maleis voorgehouden, [fol. 1525] en het nadeel daarvan voor de verbreiding van de godsdienst onder de inlanders. Het is verboden om iets van het douceur daarvoor van f 500,- uit te betalen. De rompen van de pantjalangs Elisabeth en Bedrieger zijn verkocht, zodat te Ternate nog acht vaartuigen zijn, namelijk drie sloepen, vier pantjalangs en een bark. Er is bevolen ze in goede staat te houden. De kapitein-militair Jan Cornelis van Ossenberg is toegestaan met behoud van rang en gage naar Batavia te komen. Voortaan zal te Ternate een luitenant het commando over de troepen hebben. Personalia. Verder wordt verwezen naar de gewone en geheime brieven van 31 december 1764 naar Ternate, en naar de besluiten van 8 mei, 3, 13 en 30 augustus, 10 september, 12 oktober, 26, 27 en 29 november, 4, 6 en 10 december 1764.

MAKASSAR

([fol. 1526] In de generale missive van 20 oktober 1764 is reeds bericht dat door de verkiezing van Aru Mampu tot troonopvolger in Boni het evenwicht onder de inlandse vorsten is verzekerd en de eerder geuite vrees voor opvolging van Aru Palakka is weggenomen.)

Gemelde Aroe Mampoe is volgens de successive berigten van den presenten gouverneur Sinkelaar en zijn antecessor Blok niet alleen dapper, goed van inborst, seer bemind bij zijn natie, maar ook (hetgeen het principaalste is) de E. Compagnie meer dan een van de overige Bonijse princen toegedaan. Welke goede hoedanigheeden ons hebben aanleyding gegeven den voormelde thans aldaar zijnde gouverneur te recomanderen om gedagte gedespiceerden vorst van Bonij bij bequaame gelegentheeden te vertoonen het gantsche plan, waarna zijne bevestiging in de waardigheid van kroonprins heeft moeten gesogt, en met hoeveel moeyte die tegens de desseyen van den tans regerenden koning aan heeft moeten bewerkt werden.

Fol. 1526r-1527r.

(Het is de bedoeling dat Aru Mampu de Compagnie hiervoor erkentelijk is en, al is het niet dat hij zijn belangen met haar verbindt, dan toch dat hij haar genegen is, zoals dat bij de huidige koning het geval was. Onlangs toonde Aru Palakka dat nog door er achter te komen dat prins Pamana van Wadjo de bewoners van Selangor op Sumatra had verzocht erop aan te sturen, dat de Engelsen de Hollanders van Celebes zouden verjagen. Prins Pamana had daarop geantwoord dat de Engelsen erger waren dan de Hollanders, maar dat deze, als Boni meewerkte, hen wel konden verdrijven. Naast de twee genoemde brieven was er een derde van de rijksgroten van Boni aan de bewoners van Selangor met de raad om niet te konkelen met de bondgenoten en zich niet aan de Hollanders te vergrijpen, daar Boni [fol. 1528] zich niet van de Compagnie kon verwijderen. De gunstige houding van de koning is toe te schrijven aan de alertheid van de gouverneur die zich goed heeft gekweten)